

Espoon kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunta
kirjaamo@espoo.fi

Kaava 613500, Kirkkojärvenpuisto, muistutus

Alue on Espoon keskeinen kulttuurimaisema, jonka muodostavat keskiaikainen kirkko ympäristöineen, Espoon keskus toimintoineen, vanhat kulkureitit Espoonjoki ja Kuninkaantie ja näiden kanssa uudet valtavyylät Turunväylä ja Kehä III. Järvi aivan Espoon ytimessä keskeisessä kulttuurimaisemassa nostaisi alueen arvon pysyvästi aivan uudelle tasolle. Uusimman kaavaehdotuksen vesialueen rajaus mahdollistaa kohtalaisen laajan vesialueen.

Pro Espoonjoki ry lähestyi kaupunkisuunnittelulautakuntaa ja valmistelijoita kirjeellään 30.1.2018 (liite). Yhdistys pitää tärkeänä, että lautakunnassa uuden vesialueen W-1 ohjeellista rajausta laajennettiin ja on tärkeää, että jatkosuunnittelussa rajausta tarkennetaan sekä määritellään ohjeellinen vedenkorkeus avovesialueille. Lisäksi yhdistys painottaa, että alueen luontoselvitykset ovat vanhentuneet ja ne tulee täydentää ennen asemakaavaehdotuksen seuraavaa käsittelyä. Erityisesti arvokkaat pajuluhdut tulee kartoittaa ja merkitä säilytettäväksi sitovin kaavamerkinnöin ja -määräyksin.

Vesialue

Tavoitteena tulee olla laaja, pysyvä järviolue. Koska järven keskisyvyys tulisi olla vähintään n 1,5 m, kaivamisen lisäksi ja kaivettavan maamassan vähentämiseksi vedenpinnan vähimmäiskorkeuden säätäminen tulee toteuttaa luonnonmukaisella pohjapadolla. Vain siten saadaan myös kesäaikana pysyvä järvimaisema. Järven pinta tulisi asettaa n 3.8-4 m mpy korkeuteen.

Alueella on 2-3 kertaa vuodessa tulva. Turunväylän tulvaongelmaa ollaan ratkaisemassa sen korotuksella ja samalla on alkamassa Turunväylästä alaspäin olevan Espoonjoen uoman virtauksen parannus- ja ruoppaustoimenpiteet. Pohjapato ei muodosta tulvaongelmaa, kun siitä tehdään riittävän leveä, jolloin virtaama sen ylitse on yhtä voimakas kuin mitä joen yläjuoksulta tulee. Tällöin pohjapadon luonnolliseksi paikaksi muodostuu kaavaan merkityn uuden korttelin 40410 ja samalla määritellyn vesialueen rajan länsireunaa lähellä oleva kohta.

Järvialue, erityisesti sen minimikoko ja määritelty minimikorkeus tulee merkitä kaavaan sitovina kaavamerkintöinä. Jos koko aluetta ei voida toteuttaa kerralla, toteutusta voidaan jatkaa myöhemmin itse kaavaan puuttumatta

Jotta joessa olisi jokiekologian kannalta riittävä minimivirtaama, tämä on otettava huomioon pohjapadon suunnittelussa. Poikkeuksellisessa tulvatilanteessa tai sellaisen ollessa odotettavissa on oltava mahdollisuus juoksuttaa vettä pohjapadon ohi.

Ympäristö

Järvi ja pohjapato edellyttävät, että nyt tulevalla järvialueella jokeen virtaavien ojien ja purojen virtaamat edelleen ohjautuvat jokeen tai ne ohjataan pohjapadon alapuolelle. Suojavallien taakse ei saa muodostua seisovaa vettä, joka voidaan estää myös korottamalla maastoa tarvittavissa paikoissa.

Jokea ja järvialuetta ympäröiviä kevyen liikenteen väyliä on nostettava selvästi veden pysyvää pintaa ja mieluummin myös todennäköisimpiä tulvarajoja korkeammalle.

Myös nämä ratkaisut on syytä olla kaavassa.

Pajuluhdan ja myös muiden mahdollisten suojeltavien kasvilajien esiintymisalueet on kartoitettava ja merkittävä kaavaan sitovin merkinnöin. Puistossa jokeen etelästä virtaavissa ojissa ja puroissa on myös esiintynyt harvinaisia kasvi- ja hyönteislajeja, joiden elinolosuhteiden säilyttäminen on tärkeää puistoa rakennettaessa. Kaava-alueella esiintyy isohierakkaa ja lännenpiukkasaraa, molemmat melko harvinaisia, alueellisesti uhanalaisia (RT) lajeja (Espoonjoki – Luontoselvitys 2016, Silvestris luontoselvitys Oy, 24.11.2016, s 9). Isokultasiipi (*Lycaena dispar*) on sinisiipisiin kuuluva päiväperhonen, jonka pääravintona on isohierakka. Isokultasiipi on rauhoitettu Suomessa vuodesta 1983 alkaen lähtien ja on erityisesti suojeltu laji, myös Euroopan unionin luontodirektiivin II liitteessä mainittuihin lajeihin, joiden suojelemiseksi on perustettava erityisten suojelutoimien alueita sekä IV liitteessä mainittuihin lajeihin, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua.

Puiston ja erityisesti vesialueen rakentaminen tulisi ajoittaa samanaikaiseksi Espoonjoen suunnitellun raivaamisohjelman kanssa, jolla voitaisiin parhaiten minimoida joen alajuoksun luonnolle koituvat haitat.

Asemakaavan laajuus

Kun kyseessä on Espoon keskeisen alueen asemakaava, esitetty suunnitelma ei alueen liian ahtaan rajauksen takia mitenkään pysty parhaallakaan suunnittelulla täyttämään asetettuja tavoitteita. Riittävän kokonaissuunnitelman kehittämiseksi tulee käsitellä myös

- suunnittelualueen ulkopuolelle jää tulva-aluetta, suurin osa siitä Turunväylän pohjoispuolella, johon olisi tehtävä suunnitelmat vähintään tulvan alle joutuvien kevyen liikenteen väylien korotuksesta

-
- suunnittelualueen länsipuolisen jokilaakson veden pintaa olisi korotettavaa toisella pohjapadolla, jolla mahdollistettaisiin avoimen, nykyistä uomaan leveämmän vesipinnan muodostaminen lähemmäksi kirkkoa

Pro Espoonjoki r.y.
Pro Esbo å r.f

Erkki Lindell
puheenjohtaja

Oivi Salohonka
sihteeri